

دیدگاه

شماره: ۸۴۷

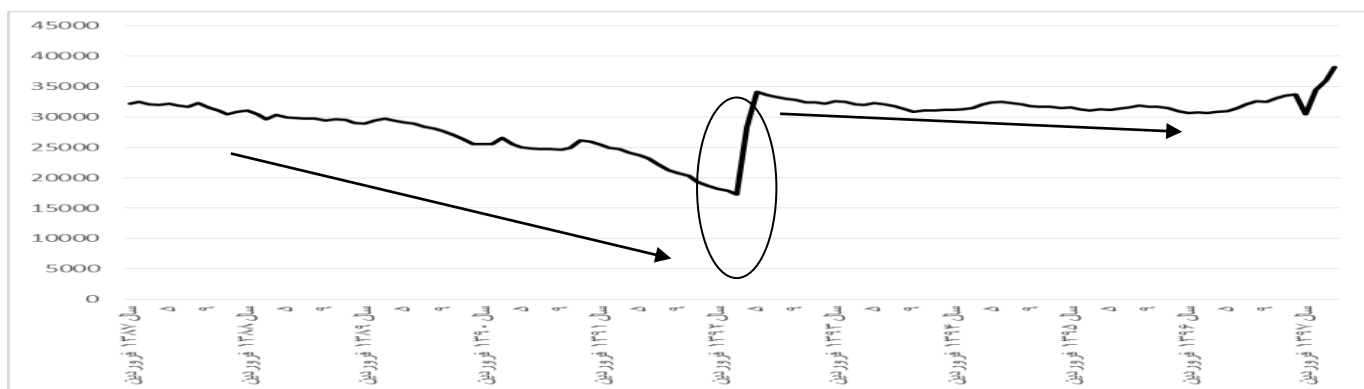
تاریخ: ۱۳۹۷/۰۷/۹

موضوع: بی تأثیری افزایش نرخ ارز اسمی بر صادرات

توضیح اجمالی:

صادرات و واردات هر کشوری از جمله ایران، علاوه بر سطح درآمد جهانی، به نرخ ارز اسمی (نرخ ارزی که توسط بانک مرکزی اعلام شود و یا نرخي که توسط عرضه و تقاضای بازار و از طریق بورس ارزهای خارجی تعیین شود)، سطح قیمت‌ها در داخل و سطح قیمت‌ها در دنیا وابسته است. درواقع، صادرات و واردات تابعی از نرخ ارز حقیقی است و نه نرخ ارز اسمی. نرخ ارز حقیقی، نرخ ارز اسمی است که با سطح قیمت‌های داخل و دنیا تعدیل شده است. برای توضیح بیشتر این موضوع، در نمودار زیر، نرخ ارز حقیقی کشور که از ضرب نرخ ارز اسمی در شاخص کل قیمت خرده‌فروشی کشورهای عضو سازمان همکاری اقتصادی و توسعه (OECD) و تقسیم حاصل ضرب بر شاخص کل قیمت خرده‌فروشی کشور برای دوره فروردین ۱۳۸۷ لغایت مرداد ۱۳۹۷ به دست آمده، آورده شده است.

روند نرخ ارز حقیقی ایران طی فروردین ۱۳۸۷ تا مرداد ۱۳۹۷

علی‌رغم اینکه نرخ ارز اسمی کشور همواره دارای روند صعودی بوده، روند نرخ ارز حقیقی به‌غیر از سال‌هایی که نرخ ارز اسمی جهش ناگهانی داشته، نزولی بوده است؛ برای مثال تا اردیبهشت‌ماه سال ۱۳۹۲، روند نرخ ارز حقیقی نزولی بوده است. در خرداد همان سال نرخ ارز اسمی از ۱۷۰۰ تومان به یک‌بار به بیش از ۲۸۰۰ تومان افزایش یافت و تبع آن، نرخ ارز حقیقی هم با افزایش مواجه شد؛ اما از آن به بعد دوباره روند نرخ ارز حقیقی ایران به واسطه نرخ بالای تورم داخلی، کاهشی شد.

نکات کلیدی:

- ۱- افزایش نرخ ارز اسمی توسط بانک مرکزی ایران، در صورتی خواهد توانست موجب افزایش صادرات شود که تورم لجام‌گسیخته کشور مهار شده باشد. در این باره دو نکته حائز اهمیت است:
 - توسعه صادرات توسط افزایش نرخ ارز اسمی و به تبع آن از طریق نرخ ارز حقیقی، یک ابزار موقتی است؛ زیرا نیروهای بازار باعث می‌شوند تا نرخ ارز حقیقی به مقدار اولیه خود بازگردد.
 - افزایش نرخ ارز اسمی برای تشویق صادرات (حتی به صورت موقت) نیازمند سیاست‌های سترون‌سازی توسط بانک مرکزی است تا افزایش پایه پولی و در پی آن، افزایش ذخایر خارجی بانک مرکزی رخ ندهد و در نتیجه، افزایش سطح قیمت‌ها را شاهد نباشیم.
- ۲- افزایش و تنوع صادرات، حفظ بازار خارجی و همچنین تأثیر صادرات بر رشد اقتصادی در بلندمدت، فقط تابعی از بهره‌وری کل عوامل تولید است و سیاست‌های پولی نظیر افزایش نرخ ارز اسمی، مفید فایده نیستند؛ لذا برای تشویق صادرات، همت سیاست‌گذاران می‌باید در افزایش بهره‌وری باشد.